

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Regeling tijdelijke vrijwillige vermindering gasafname

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Gedurende een noodsituatie worden grote gasafnemers in Nederland via een stimuleringsregeling gecompenseerd om minder gas te gebruiken zodat hiermee beschermde gebruikers voldoende gas tot hun beschikking hebben.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Betrokken directies binnen de ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn Energiemarkt, SGG, B&I, FIN, WJZ, DCC, Oekraïne-unit, RVO en GTS. Externe betrokken partijen zijn de Mijnraad, Autoriteit Consumenten & Markt (ACM), Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Daarnaast hebben sessies plaatsgevonden met Netbeheer Nederland, de regionale netbeheerders en vertegenwoordigers van brancheverenigingen in de Workstream Gas.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Er zijn sessies georganiseerd vanuit EZK om met alle interne én externe partijen de inhoud van de regeling af te stemmen. Zij zijn dus geconsulteerd en meegenomen in het traject en totstandkoming van de regeling.

1. Wat is het probleem?

Op grond van de gasleveringszekerheidsverordening (Verordening (EU) 2017/1938) hebben Europese lidstaten de verplichting om een nationale Bescherm- en herstelplan Gas op te stellen om noodsituaties met gas in gradaties op nationaal niveau op te kunnen pakken. Het plan was in 2019 opgesteld en dient om de vier jaar – nu 2023- te worden geactualiseerd. De herziening van het BHG gebeurt dus op grond van een verplichting in de verordening (Verordening (EU) 2017/1938) en in samenhang met de actualisatie van Nationale Risico-evaluatie Gas (NRA) en het Preventief Actieplan Gas (PAG). Alle onderdelen van het Bescherm- en herstelplan gas zijn onderwerp van de evaluatie en de herziening. Dat betekent dat de crisisstructuur, de maatregelen per crisisniveau, de rolbeschrijvingen per organisatie en onderlinge verhoudingen en de algemene informatievoorziening op basis van het BH-G, kritisch tegen het licht gehouden worden mede naar aanleiding van de ervaringen die zijn opgedaan in het afgelopen crisisjaar. Het BHG is doorlopend in ontwikkeling. Voor u ligt nu de concept 'Regeling tijdelijke vrijwillige vermindering gasafname', wat het derde maatregel is van het BH-G. De regeling is een stimuleringsregeling waarmee met behulp van een tender op prijs een noodsituatie kan worden bestreden. Een noodsituatie kan zich voordoen door het geleidelijk uit balans raken van vraag en aanbod, bijvoorbeeld als gevolg van een winter die kouder is dan gemiddeld, waarbij de gasopslagen leeg zijn geraakt. Een tweede mogelijke situatie is een onvoorziene interruptie in de gasaanvoer als gevolg van een calamiteit, zoals een mogelijke terroristische aanslag of een technisch mankement bij de aanvoer via een pijpleiding of uit de gasopslagen als gevolg waarvan een tekort aan aanbod van gas ontstaat. Het acuut wegvallen van 2 Verordening (EU) 2017/1938 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2017 betreffende maatregelen tot veiligstelling van de gasleveringszekerheid en houdende intrekking van Verordening (EU) nr. 994/2010. Pagina 3 van 8 Directoraatgeneraal Klimaat en Energie Directie Energiemarkt Ons kenmerk de aanvoer van miljoenen m DGKE-DE / 26729923 3 aardgas maakt het noodzakelijk om de vraag van bedrijven snel naar beneden te brengen. Met het verminderen van het gasgebruik door bedrijven wordt de beschikbaarheid van gas voor overige (beschermd) gebruikers vergroot. De concept-regeling wordt via deze weg via internet geconsulteerd en daarnaast besproken met brancheverenigingen en een aantal grote gasafnemers. Voorts is de subsidiemaatregel een vorm van staatssteun en heeft deze daarom goedkeuring van de Europese Commissie. Momenteel wachten wij ook de goedkeuring van de Europese Commissie af. Daarna ligt de regeling klaar voor gebruik. De regeling wordt op het moment dat het alarmniveau wordt afgekondigd definitief vastgesteld, gepubliceerd en opengesteld voor aanvragen.

a) Wat is het probleem?

Als er door onvoorziene omstandigheden (aanslag, calamiteit etc.) de aanvoer van miljoenen m³ aardgas wegvalt, moet de vraag naar aardgas vanuit bedrijven snel naar beneden worden gebracht om gas voor overige (beschermd) gebruikers beschikbaar te houden. De regeling heeft tot doel om met behulp van een subsidiemaatregel bedrijven te stimuleren vrijwillig een reductie van de afname van gas van het gastransportnet met een volume van in totaal 3 miljoen m³ aardgas per dag te realiseren en daarmee bij te dragen aan het herstel van de balans van vraag en aanbod van aardgas

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De regeling wordt bij noodsituaties ingezet, de oorzaken zijn niet op voorhand bekend.

c) Wat is de omvang van het probleem?

nvt

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

nvt

e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Ingangsdatum formulier: 1 oktober 2023

De energiezekerheid en de veiligheid van de gasvoorziening te waarborgen voor beschermde afnemers, denk aan huishoudens en ziekenhuizen.

2. Wat is het beoogde doel?

De regeling heeft tot doel om met behulp van een subsidiemaatregel bedrijven te stimuleren vrijwillig een reductie van de afname van gas van het gastransportnet met een volume van in totaal 3 miljoen m3 aardgas per dag te realiseren en daarmee bij te dragen aan het herstel van de balans van vraag en aanbod van aardgas.

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

nvt

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

nvt

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Het gekozen instrument zal passend zijn bij de feiten en omstandigheden en de ernst van de situatie. In juni 2022 heeft het kabinet besloten het eerste niveau van een gascrisis af te kondigen: 'de vroegtijdige waarschuwing', het eerste van drie crisisniveaus die in de verordening gasleveringszekerheid worden onderscheiden. Het plan bestaat uit een maatregelenladder dat verschilt in gradatie. Maatregel zal pas worden ingezet indien er een acuut tekort aan gas ontstaat en de overheid bedrijven wil stimuleren om vrijwillig hun vraag naar gas te reduceren. De inzet van de subsidieregeling wordt voorbereid voor publicatie en openstelling gedurende een alarmsituatie (niveau 2 gascrisis), maar zal pas worden ingezet Intern gebruik (sluiting van openstelling en verlenen van subsidies) in een noodsituatie (niveau 3 gascrisis). Tijdens een alarmsituatie worden bedrijven die hun gasafname met tenminste 2.500 m3 per dag kunnen verminderen voor een periode van minimaal 14 en maximaal 28 dagen, opgeroepen een aanvraag in te dienen. De voorbereiding in de alarmsituatie is nodig om de maatregel snel in te kunnen zetten wanneer er een noodsituatie wordt afgekondigd. Met deze werkwijze wordt een reservoir gevuld met aanvragen van bedrijven die geïnteresseerd zijn in deelname. De regeling wordt geëffectueerd als de minister voor Klimaat en Energie een noodsituatie afkondigt én de tendermaatregel effectief acht ter bestrijding van die specifieke situatie. Hierna zal openstelling van de subsidieronde gesloten worden en worden de subsidies verleend. Subsidieontvangers zijn vervolgens verplicht om binnen 7 dagen de gasafname overeenkomstig de subsidiebeschikking te verminderen. Indien noodzakelijk wordt de subsidieregeling in meerdere tranches opengesteld, bijvoorbeeld in het geval de balans tussen vraag en aanbod nog niet is hersteld maar de tenderregeling wel effectief blijkt. Dit is afhankelijk van het beschikbare budget.

a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

Het college van Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) heeft besloten het dossier 'Regeling tijdelijke vrijwillige vermindering gasafname' niet te selecteren voor een formeel advies. De reden hiervoor is dat het dossier geen omvangrijke gevolgen heeft voor de regeldruk. Het besluit van het college betekent dat het geen brief naar de Minister voor Klimaat en Energie zal sturen met zijn beoordeling van het dossier.

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleids optie?

nvt

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

nvt

5. Wat is de voorkeursoptie?

De gevolgen voor bedrijven zijn voelbaar indien zij door een noodsituatie hun gasvraag willen reduceren middels de 'Regeling tijdelijke vrijwillige vermindering gasafname'. Zij worden gecompenseerd en zullen daarom ook geen nadelige gevolgen ondervinden vanuit financieel oogpunt. Dit gaat om een voorstel in de vorm van een subsidieregeling dat zij toegang tot aardgas zullen houden.

- a) Wat is het voorstel?
- b) Hoe houdt het voorstel rekening met:
 - [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
 - uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regedruk](#) en [handhaving](#));
- c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Het gekozen instrument zal passend zijn bij de feiten en omstandigheden en de ernst van de situatie. In juni 2022 heeft het kabinet besloten het eerste niveau van een gascrisis af te kondigen: 'de vroegtijdige waarschuwing', het eerste van drie crisisniveaus die in de verordening gasleveringszekerheid worden onderscheiden. Het plan bestaat uit een maatregelenladder dat verschilt in gradatie. Maatregel zal pas worden ingezet indien er een acuut tekort aan gas ontstaat en de overheid bedrijven wil stimuleren om vrijwillig hun vraag naar gas te reduceren. De inzet van de subsidieregeling wordt voorbereid voor publicatie en openstelling gedurende een alarmsituatie (niveau 2 gascrisis), maar zal pas worden ingezet Intern gebruik (sluiting van openstelling en verlenen van subsidies) in een noodsituatie (niveau 3 gascrisis). Tijdens een alarmsituatie worden bedrijven die hun gasafname met tenminste 2.500 m3 per dag kunnen verminderen voor een periode van minimaal 14 en maximaal 28 dagen, opgeroepen een aanvraag in te dienen. De voorbereiding in de alarmsituatie is nodig om de maatregel snel in te kunnen zetten wanneer er een noodsituatie wordt afgekondigd. Met deze werkwijze wordt een reservoir gevuld met aanvragen van bedrijven die geïnteresseerd zijn in deelname. De regeling wordt geëffectueerd als de minister voor Klimaat en Energie een noodsituatie afkondigt én de tendermaatregel effectief acht ter bestrijding van die specifieke situatie. Hierna zal openstelling van de subsidieronde gesloten worden en worden de subsidies verleend. Subsidieontvangers zijn vervolgens verplicht om binnen 7 dagen de gasafname overeenkomstig de subsidiebeschikking te verminderen. Indien noodzakelijk wordt de subsidieregeling in meerdere tranches opengesteld, bijvoorbeeld in het geval de balans tussen vraag en aanbod nog niet is hersteld maar de tenderregeling wel effectief blijkt. Dit is afhankelijk van het beschikbare budget.

- d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

nvt

Ingangsdatum formulier: 1 oktober 2023

Intern gebruik